

Ո՞ինչեւ բարձցէ՝ նդ մըկանունս ծայր՝ կալ ամբարտակ ձիգ ալեաց ,
Ու ի բեւեռացըն հարաւոյ փըշրել յեղերս Յաբանաց :

Դու տաս հրաման կրակաց ի խորս ովկիանու շիջանուտ
Պարզել ի վեր ըզնորակերտ լերինս , կանգնել գագաթունս՝
Ի վայր ապաստանի մըրըրկակոծ երամուց :

Հաւք եւ ծըփանք ալեաց ածեն ժայռից ըզմուտ եւ ըզծառ .

Խաղան աղբերք կարկաջահոս , ըրբթեն սրդոխք ըզլըջակ՝

Ուք ի խոռոչս անդ խաղաղին շուրջ ի բոլոր ծաղկածիրք :

Դու հայեցեալ յարարս քոյին եւ ասացեր՝ Շարի է .

Վեզ հովիտք լուռք փառըս տան պըճնեալք ի գեղ ամարան .

Եւ քեզ մայրիք յովկիական հողմոյն շարժլեալք ի շառաչ՝

Ընդ գանչելոց ափանցն յաւերժ վերաձայնեն երգս յաւաչ:

ՊՐԱՑԵՆԴ

Առ Ովկեան :

Օ ի հեշտալիք են անտառք անմարդաձայնք եւ անկոլիք ,
Քանի զմայլիք է ոգւոց ափըն լրուին մենաւոր .

Ծնկերութիւն է անդէն՝ զոր ոչ խոռովեն այլ ամբոփք ,

Ի խոր խաղացըս ծովուն , յորում ալիք գաշնաւոր :

Ոչ թէ պակաս ինչ ըզմարդ , այլ շատ սիրեմ ըզբնութիւն .

Քանդի՝ սմանէ տեսութիւնքն այն՝ որով զանձն իմ կորզեմ

Յամենայնէ՝ յոր եղէ եւ յոր լինելըս կարեմ ,

Առ ի հեղուլ եւ խառնել ընդ տիեզերս , եւ ըզգալ՝

Օ որ ոչ յայտնելըն կարեմ եւ ոչ խոպառ ի լուռ կալ :

Երթ , ովկիան թուխ-կապոյտ եւ խորին , Երթ թափ ընդ թափ ,

Օ ուր ըզմկանամք քովք քարշին գընան տորմիզք բիւրախումք .

Օ աւերածու հետո իւր մարդ թողու յերկրի ցըծովափ .

Ընդ քո եղերք դիմակալ արձանանան նըմին թումք .

Ի ջըրեղէնըն դաշտի դու միայն գործես աւերած .

Չիք անդ մարդոյ հետ քանդիչ , բայց մի եւեթ , ինքն ինքնին .

Յորժամ առ վայր մի հանգոյն տեղատարափ անձրեւին՝

Ա իժէ ձողիմամք ի քոյին յանդընդախոր յորձանուտ ,

Ընդագաղ անպատան անլաց անսուգ ու անծանօթ :

Ոչ ձըգեսցէն ոտք մարդոյ կընիքս ի քոյդ ասպարէս ,

Ոչ վարեսցէ նա զկապուտ քոյոց հովտաց յաւարի .

Դու վերացեալ եւ ելեալ ի բաց ըզնա հեղքեսցէս

Հենգնեալ զուժովն ապիկար՝ որով դըղորդ տայն երկրի .

Ընդընդամուղ դու տրոփմամքդ ըզնա ձըգես ընդ երկինս

Եւ ջախջախեալ խաղալիկ տաս ձըփանացդ ահագին ,

Ո՞ինչ նա դեռ դից իւր մաղթէ , եւ առ օձան ըլւառին

Հուպ նաւակայս կամ թէ գոգ ուրեք նորհէ նըմին բաղդ .

Դու զնա վարեալ արկանես ի ցամաք . թող կացցէ անդ :

Որմնախարխար մենքենայք որձաքարից դըղեկաց

Վարսեցուցիչքն այն աղանց բախմամք թընդից շանթաթափափք ,

Դըրդուեցուցիչք աղքայից յիշխանսանիստ քաղաքաց ,

Կիտահասակ կաղնեկուռք եւ լայնակող նաւափայտք՝

Յոր պանծացեալ մեծամիտք նոցին հաստիչք հողեղինք՝

Կոչեն զանձինս ծովիշխանս եւ յաղթութեանց մարտադիրք ,
Դոքա զբօսանք են առ քեւ , եւ իբրեւ ձեան ծըւէնք ցիլք
Հալին յալեաց քոց փըրփուրս , այնք՝ որ եղենն ոտընհար
Յոխորտակեալն Արմադայ եւ նըշխարաց Տրափալկար :
Ափունքդ այդ են պետութիւնք՝ ի բիւր փոխեալ՝ ի քէն զատ .
Ասորեստան ու Ալլադա , Հովմ , Լարքեգովն ուր են արդ .
Դուրք քո զնոսա մաշէին , մինչդեռ կային դեռ ազատ ,
Աւ բըռնաբար զահ իւրեանց արկանէին թագազարդ .
Հեկաց խըժից եւ ստըրկաց նըւաճեցան ափունքն այն .
Հանկման նոցին՝ պետութիւնք ի յանապատ փոխեցան :
Աւ այդպէս դու , այլ միշտ նոյն կաս՝ բաց յալեայըդ դրուժան .
Լապոյտ դիմաց քոց չածէ ծիրըս ծընդեալս ամանակ .
Իբր յայգու անդ քում ստեղծման՝ հոսես եւ արդ նոյնգունակ :
Ովկ հրաշափառ հայելի , յոր Իարձելըն իսկ ինքնին
Կերպարանի երեւոյթ՝ ի յոյզ ծըփանց մըրըրկաց .
Դու հանապազ՝ թէ հանդարտ թէ ի սարսուռ թ՝ ի հովին ,
Ափոթորիկս , ի սահմանս սառնասուզակ բեւեռաց ,
Աւ ընդ թօնուտ արջնաթոյր այրեցածին խորշակաւ ,
Անեզր անհուն եւ վըսեմ յաւերժութեան ես պատկեր .
Դահաւորակ անտեսին . ի նոյն հիւթոց քում տարեր՝
Օեռունք վըհիդ հաստեցան . երկիրս ամէն քեզ պատկառ ,
Աւ դու սիգաս խաղաս սոնք անհետազօտ մենափառ :
Աւ ես եղէ խանդակաթ՝ ի սէր քոյին , ովկէան ,
Աւ ըզբօսանք մանկութեան իմոյ եղենք քո ալիք ,
Աշէիլ գընալ ի նոսին պըզպըջակաց քոց նըման .
Տըզայ տիոցս՝ ափնակոծ կոհակքդ էին խաղալիկք .
Դոքին ինձ հեշտք եւ հաճոյք . յըրտասարսուռ եւ թէ ծով
Արկանէր ահ ինչ նոքօք , էր եւ երկեղն այն քաղցրիկ .
Վահանգի նըման իսկ նոցին՝ էի եւ ես քո մանկիկ .
Իզգըփանացդ առնուի համի մօտոյ եւ հեռուստ ,
Աւ իբր յայժմուս գըդուէին ձեռք իմ ըզբաշ քո հարուստ :

Լ. ՊԱՅՌԵՆ

ԱԶԳԱՑԻՆ ՀՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Դասեի :

Հնութեանց ծարաւի ազգասէր մը
օտարաց վրայ աչքը գարձընէլէն առաջ՝
նախ իր սրտին մօտ կեցող յիշատակ-
նէրը ետեւէ կըլլայ քննելու դիտելու և
անոնցմով նախ յագելու : Ո՞եր քաղա-
քականացեալ դարուն մէջ ամէն զար-
գացման հետամուտ ազգեր քաղաքակա-
նութեան և ազգասիրութեան այս գըլ-

խաւոր մասերէն մէկուն վրայ ալ մաս-
նաւոր մոտադրութիւն և փոյթ կ'ընեն .
իրենց նախնեաց հնութիւնները ետեւէ
են նորոգելու , պահպանելու , հիմն զա-
նոնք դնելով իրենց արդի և ապագայ
փառացը : Հոտմիմ գոհ ըըլլալով մինչեւ
ցայսօր զաշխարհք զարմացուցած իր
ծանօթ հնութիւններովը՝ օրէ օր գետ-
նի հաւասար եղած իր ընաշխարհիկ
շէնքերը կը վերականգնէ ու մեռած յի-
շատակները կը կենդանացընէ : Ո՞թէնք
դարերէ ՚ի վեր աւերմանց և կործան-
մանց տակ հեծելէն վերջը՝ բարերար